Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5323 — 2/15 ՕԳՈՍՏՈՍ 1903 — ՇԱԲԱԹ — 22 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5323

در علیه ده غلطه ده آره‌ول غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցո փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառացիներու համար	տարեկան	140 դրս
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Յանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՀԱՄԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մինչդեռ չատ մը Թաղ. Խորհուրդներ հաչիւ չեն տար այնքան ատնէէ իւվեր, եւ չարունակ Ֆաղ. Ժողովն ու Տնտեսական Խորհուրդը իրենցմով կը զբաղեցնեն, պարզ Աղքատախնամ մարմին մը, Գումգապուի Զորս Թաղերունը, կը փութայ իր տասնամեայ ամուսնոյն հաչիւները ներկայացնել հանրութեան:

Այս պարտականաչութիւնը գովելի է անչափ, որչափ եղած է արդէն յիշեալ բարեգործական մարմնին գործունէութիւնը. համարատուութիւնը միակ միջոցն է արդէն, որով ա՛ եւ է բարեգործական պատասխանատու մարմին կրնայ ամբոխ ու անհերքելի վստահութիւն մը գոյացնել իր մասին: Օրինական ու մանաւանդ արամաբանական հարկ մըն է ատիկա, զոր բարոյապէս կամ նիւթապէս հանրութեան պատասխանատու բարեգործական մարմիններ պէտք է իրենց գլխուն պարտականութիւնը նկատեն: Որովհետեւ այդ հանրութիւնն է որ իրենցը կուտայ իրենց, որովհետեւ այդ հանրութեան շնորհիւն ու աջակցութեամբ միայն կ'իրականանայ իրենց գոյութիւնը, բնականաբար իրենք ալ պարտաւոր են անոր հաչիւ մը տալու, զայն ապահովելու թէ երբեք չարաչար չեն գործածած իրենց նկատմամբ ցոյց արուած վստահութիւնը:

Դժբաղդաբար նակայն, համարատուութեան նկատմամբ այս ըմբռնումը մեր մէջ քիչ կրթական եւ բարեգործական պատասխանատու մարմիններ միայն ունեցած են, եւ միչտ կը դժկամակին հաչիւ տալու, ատոր մէջ տեսակ մը նուազութիւն տեսնել կարծելով: Եթէ այդ կարգի մարմինէ մը հաչիւ պահանջուի, իսկոյն կը վշտանան, կը փրփրին, ցաւ կը յայտնեն թէ իրենց մասին անվստահութիւն ցոյց կը տրուի, կը հրամարին, կը բողոքեն, եւ կամ կը յամառին հաչիւ չտալու:

Ասիկա չնչակ ըմբռնում մը չէ: Ընդհակառակը, հաչուետուութեան հրաւէր մը երբեք գործ չունի անվստահութեան հետ: «Հաչիւներդ ներկայացուր» ըսելով, ոչ ոք կրնայ դիմացինին «Ղեղծանող ես», «գործառնութիւններդ անկանոն են», «քու վրադ վստահութիւնս վերցած է», եւլն. ըսած ըլլալ: Օրէնքով նուիրագործուած կանոն մըն է համարատուութիւնը եւ ո՛չ մէկ պաշտօնական մարմնի ներելի է կարգ մը փցուն առարկութիւններով այդ կանոնին խուսափումը:

Ի՞նչ տեղի կայ որ Պատրիարքարանի Ժողովներ կամ Խորհուրդներ երկար բարակ պահանջումներ ընեն, որոշում որոշումի վրայ տան, ժամավաճառ ըլլան, յոգնին՝ ո՛ եւ է Թաղական կամ Նմանօրինակ Խորհուրդի մը հաչիւները ունենալու համար:

Եւ յետոյ, ճակատաբաց, ու կանոնաւոր գործառնութիւններ ունեցող մարմնի մը համար ինչո՞ւ դժուար դայ համարատուութիւնը: Այդ պարագէն ա՛յն մարմինները միայն պէտք է խուսափին՝ որոնք զեղծում գործած են, որոնք պէտք եղածին պէս չեն գործածած իրենց վստահուած դրամներն ու գոյքերը:

* * *

Գումգապուի Զորս Թաղերուն Աղքատախնամը, իր հաչիւները ներկայացնելէ նոյն ատեն ըսած կ'ըլլայ մեզ ամենուս թէ չա՛տ ուղիղ գործունէութիւն մը ունեցած է իր տասնամեայ ամուսնոյն պաշտօնավարութեան միջոցին, թէ զեղծում երբեք գոյութիւն չէ ունեցած իր գործառնութեանց մէջ, եւ թէ վերջապէս ամէն կերպով արժանի եղած է այն վստահութեան՝ որուն առարկայ դարձուցած էին զինքը: Իր համարատուութիւնը ուրիշ ամէն բանէ առաջ այս էական կէտերը կը հաստատէ: Եթէ տարակուսողներ իսկ գտնուելու ըլլան, հաչիւները մէջտեղն են. կրնան իրենց ուզած կերպով քննել զանոնք, ու փարատել ամէն կասկած:

Ինչո՞ւ ամէն բարեգործական մարմին այս միջոցը չնախընտրեր, ինչո՞ւ ամէնքն ալ, որոշ չրջաններու մէջ կանոնաւորապէս չներկայացնեն իրենց հաչիւները: Այս պարտականաչութիւնը ուրիշ ամէն բանէ աւելի պիտի նպաստէր իրենց գործունէութեան փայլուն, գովելի հանգամանք մը տալու: Նպատակ մը՝ որուն զուր տեղը կը հետապնդեն պատ ի պատ մէջոցներով:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՆԻՄԱՍՏ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Խնայողութիւնը առաքինութիւն է. ասիկա տարակոյս չի վերցներ: Բայց երբ խնայողութիւն մը իր նպատակին կը հասկասէ, կ'ըլլայ անիմաստ խնայողութիւն: Այս կարգէն է Գումգապուի Աղքատախնամին ըրածը, որուն վրայ մենք խօսած ենք ուրիշ երկու անգամ ալ, եւ այս անգամին նոր առիթ մըն ալ կ'ունենանք անդրադառնալու անոր վրայ, իր հրատարակած տեղեկագրին պարունակութենէն ազդուելով:

Գումգապուի Աղքատախնամը կը յայտնէ այդ տեղեկագրով թէ մերձաւորապէս 500 ոսկիի խնայողութիւն մը ըրած է, այսինքն այդ գումարին մօտ արժէքով կալուած, գոյք եւ դրամ (20 եգիպտ. արժեթուղթ) ձգած է: Եւ անշուշտ այս յայտնութիւնը անոր համար կ'ընէ, որ, առաջին, իրաւունք է եւ պէտք է խոստովանի, երկրորդ, բնականաբար կը սպասէ որ իր այդ յայտնութիւնը գովեստի եւ պարծանքի նիւթ եւ առիթ հայթայթէ իրեն, ինչպէս որ իր հրատարակ ատենագրութիւնը այդ պարագան առաջ կը քշէր վերջերս իր հրատարակած մէկ գրութեանը մէջ:

Սակայն ինչպէս որ երկու անգամ ալ դիտել տուած ենք, Աղքատախնամ մարմինը իրաւունք չունի եւ պարտական չէ խնայողութիւն ընելով դրամ եւ գոյք աւելցնել, այլ իր ձեռք բերել կրցած ամէն գումարը պատշաճապէս եւ անաչառաբար ծախսելու է, աղքատները մխիթարելու, հիւանդները դարմանելու եւ թշուառութիւնները սփոփելու համար: Ցուղ ժողովուրդը միչտ կու տայ:

Մինչ կարող է ըսել Գումգապուի Աղքատախնամը թէ այդ ամէնը ըրած ըլլալով հանդերձ դրամ աւելցուցած է, թէ աղքատ մնացած չէ առանց մխիթարութեան, ոչ հիւանդ առանց դարմանի եւ ոչ թշուառութիւն՝ առանց սփոփանքի: Եւ եթէ հարցակի իսկ այդպէս ըսել, ո՞վ պիտի հաւատայ: Կարելի՞ է արդեօք դանել մէկը որ ատոր հաւատալու չափ միամիտ ըլլայ:

Այսպիսի սխալ ըմբռնուած խնայողական ոգիով է անշուշտ որ Պալաթի Աղքատախնամին ալ դրամ աւելցուցած է եւ վերջերս 40 ոսկի տուեր է գեղեցմատան մը պատի շինութեանը, ըստ ամենայ՝ իբր նպաստ, ըստ այլոց՝ իբր տոկոսաւոր փոխառութիւն: Որն ալ ճիշդ ըլլայ, ապարդիւնալի է, զի տղքատին, հիւանդին համար հանգանակուած դրամը չի կրնար երբեք ոչ դեղեցմատան մը պատի շինութեանը յատկանալ եւ ոչ ալ տոկոսաւոր փոխառութեան մը: Երկու պարագային մէջ ալ նպատակէ շեղում տալու երեսէն ոմանց յիշեցուցած են Հէլվէտիան: Շաճի, կաղնի, դլխի, ուռի, սոսափաչ, այծատեւ. ասոնք աւելի կամ նուազ առատութեամբ կ'ածին այդ դիցաբանական Ոլիմպոսի կողերուն եւ հովիտներուն վրայ: Թրօսոսի հարաւային դարվարները ծածկուած են այդիներով, որոնց խաղողէն կը չինուին Գումանարիան եւ ուրիշ գինիներ:

Ոչ նուազ հաճելի է հիւսիսային լեռնոտղիեան ալ: Այնտեղ չոճիներու, հերձիներու եւ նռենիներու ցանցառ անտառակներէն վար՝ լերանց ստորին կողերուն վրայ դիզուած ճոխահիւթ խաւերը նշանաւոր են այլ եւ այլ բոյսերով: Այդ փոքր գաւառը, Ֆիրինիա, հարաւի տաք հովերուն դէմ լեռներով պատսպարուած եւ կիլիկեան հովին զեփիւռով զովացած՝ բնական առաւելութիւններ կը վայելէ: Եղջերենիներու եւ ծիթենիներու սառնաբաստ պուրակներուն ներքեւ, եւ հանդիսպակաց ծովային ու ցամաքային հեռանկարին առջեւ՝ հիացած են Եւրոպացի աշխարհագրիներ, որոնց մէկին կարծիքով, Ֆիրինիան է Լաբայիսի դաշտավայրը՝ Նարելիէն եւ Վոսփորէն եւ Մի-ջերկրականի տեսարաններուն ամէնէն գեղեցիկն է: Լաբայիս առաջ կը կոչուէր Պէլլա Բէզէ (գեղեցիկ աշխարհ):

Երկար պիտի ըլլար թուել Կիպրոսի բոլոր բերքերը. դլխաւորներն են ցորեն, գարի, բամպակ, եղէլիւր, ձիթապտուղ, չամիչ, շաչիլ: Ամէն տեսակ մրգեղէն, բանջարեղէն եւ ծաղիկ կ'ածին այստեղ: Անտառաբերք կը սաացուին բաւականաչափ քանակութեամբ, օսոյենն, բեւեկնիէն, մաղաքէէն, լատանանէն, ղտտրէն, հալուէէն եւ հինայէն:

Կենդանիներու մէջ նշանաւոր են ջորիները, խոյոր էշերը եւ մանր ձիերը. նոյնպէս Թրօշասի մէջ թափառող վայրի խոյերն ու ցուլերը: Մեծ թիւ կը կազմեն արջառները, այծերը եւ խոզերը:

Նախիրներուն եւ հօտերուն արօտավայրերը մասնաւոր սահմաններու մէջ որոշուած են: Ծանր տուգանք կը պահանջուի այն կովին կամ ոչխարին տերոջմէն, որ կը յանդգնի իր կենդանիները ճարակել տալ պարտէզի մը կամ ածուի մը մէջ:

Կիպրոս չունի գիշատիչ գազաններ եւ ոչ փոքրամարմին ոռնաւորներ: Ծանօթ թռչուններու, սողուններու եւ միջատներու մասին ետ չի մնար դրացի ցամաքաղեցիկն է: Լաբայիս առաջ կը կոչուէր Պէլլա Բէզէ (գեղեցիկ աշխարհ):

Երկար պիտի ըլլար թուել Կիպրոսի բոլոր բերքերը. դլխաւորներն են ցորեն, գարի, բամպակ, եղէլիւր, ձիթապտուղ, չամիչ, շաչիլ: Ամէն տեսակ մրգեղէն, բանջարեղէն եւ ծաղիկ կ'ածին այստեղ: Անտառաբերք կը սաացուին բաւականաչափ քանակութեամբ, օսոյենն, բեւեկնիէն, մաղաքէէն, լատանանէն, ղտտրէն, հալուէէն եւ հինայէն:

Կենդանիներու մէջ նշանաւոր են ջորիները, խոյոր էշերը եւ մանր ձիերը. նոյնպէս Թրօշասի մէջ թափառող վայրի խոյերն ու ցուլերը: Մեծ թիւ կը կազմեն արջառները, այծերը եւ խոզերը:

Նախիրներուն եւ հօտերուն արօտավայրերը մասնաւոր սահմաններու մէջ որոշուած են: Ծանր տուգանք կը պահանջուի այն կովին կամ ոչխարին տերոջմէն, որ կը յանդգնի իր կենդանիները ճարակել տալ պարտէզի մը կամ ածուի մը մէջ:

Կիպրոս չունի գիշատիչ գազաններ եւ ոչ փոքրամարմին ոռնաւորներ: Ծանօթ թռչուններու, սողուններու եւ միջատներու մասին ետ չի մնար դրացի ցամաքամէն կերպով արժանի եղած է այն վստահութեան՝ որուն առարկայ դարձուցած էին զինքը: Իր համարատուութիւնը ուրիշ ամէն բանէ առաջ այս էական կէտերը կը հաստատէ: Եթէ տարակուսողներ իսկ գտնուելու ըլլան, հաչիւները մէջտեղն են. կրնան իրենց ուզած կերպով քննել զանոնք, ու փարատել ամէն կասկած:

Ինչո՞ւ ամէն բարեգործական մարմին այս միջոցը չնախընտրեր, ինչո՞ւ ամէնքն ալ, որոշ չրջաններու մէջ կանոնաւորապէս չներկայացնեն իրենց հաչիւները: Այս պարտականաչութիւնը ուրիշ ամէն բանէ աւելի պիտի նպաստէր իրենց գործունէութեան փայլուն, գովելի հանգամանք մը տալու: Նպատակ մը՝ որուն զուր տեղը կը հետապնդեն պատ ի պատ միջոցներով:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՆԻՄԱՍՏ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Խնայողութիւնը առաքինութիւն է. ասիկա տարակոյս չի վերցներ: Բայց երբ խնայողութիւն մը իր նպատակին կը հասկասէ, կ'ըլլայ անիմաստ խնայողութիւն: Այս կարգէն է Գումգապուի Աղքատախնամին ըրածը, որուն վրայ մենք խօսած ենք ուրիշ երկու անգամ ալ, եւ այս անգամին նոր առիթ մըն ալ կ'ունենանք անդրադառնալու անոր վրայ, իր հրատարակած տեղեկագրին պարունակութենէն ազդուելով:

Գումգապուի Աղքատախնամը կը յայտնէ այդ տեղեկագրով թէ մերձաւորապէս 500 ոսկիի խնայողութիւն մը ըրած է, այսինքն այդ գումարին մօտ արժէքով կալուած, գոյք եւ դրամ (20 եգիպտ. արժեթուղթ) ձգած է: Եւ անշուշտ այս յայտնութիւնը անոր համար կ'ընէ, զի, առաջին, իրաւունք է եւ պէտք է խոստովանի, երկրորդ, բնականաբար կը սպասէ որ իր այդ յայտնութիւնը գովեստի եւ պարծանքի նիւթ եւ առիթ հայթայթէ իրեն, ինչպէս որ իր հրատարակ ատենագրութիւնը այդ պարագան առաջ կը քշէր վերջերս իր հրատարակած մէկ գրութեանը մէջ:

Սակայն ինչպէս որ երկու անգամ ալ դիտել տուած ենք, Աղքատախնամ մարմինը իրաւունք չունի եւ պարտական չէ խնայողութիւն ընելով դրամ եւ գոյք աւելցնել, այլ իր ձեռք բերել կրցած ամէն գումարը պատշաճապէս եւ անաչառաբար ծախսելու է, աղքատները մխիթարելու, հիւանդները դարմանելու եւ թշուառութիւնները սփոփելու համար: Ցուղ ժողովուրդը միչտ կու տայ:

Մինչ կարող է ըսել Գումգապուի Աղքատախնամը թէ այդ ամէնը ըրած ըլլալով հանդերձ դրամ աւելցուցած է, թէ աղքատ մնացած չէ առանց մխիթարութեան, ոչ հիւանդ առանց դարմանի եւ ոչ թշուառութիւն՝ առանց սփոփանքի: Եւ եթէ հարցակի իսկ այդպէս ըսել, ո՞վ պիտի հաւատայ: Կարելի՞ է արդեօք դանել մէկը որ ատոր հաւատալու չափ միամիտ ըլլայ:

Այսպիսի սխալ ըմբռնուած խնայողական ոգիով է անշուշտ որ Պալաթի Աղքատախնամին ալ դրամ աւելցուցած է եւ վերջերս 40 ոսկի տուեր է գեղեցմատան մը պատի շինութեանը, ըստ ամենայ՝ իբր նպաստ, ըստ այլոց՝ իբր տոկոսաւոր փոխառութիւն: Որն ալ ճիշդ ըլլայ, ապարդիւնալի է, զի տղքատին, հիւանդին համար հանգանակուած դրամը չի կրնար երբեք ոչ դեղեցմատան մը պատի շինութեանը յատկանալ եւ ոչ ալ տոկոսաւոր փոխառութեան մը: Երկու պարագային մէջ ալ նպատակէ շեղում տալուն երեսէն ոմանց յիշեցուցած են Հէլվէտիան: Շաճի, կաղնի, դլխի, ուռի, սոսափաչ, այծատեւ. ասոնք աւելի կամ նուազ առատութեամբ կ'ածին այդ դիցաբանական Ոլիմպոսի կողերուն եւ հովիտներուն վրայ: Թրօսոսի հարաւային դարվարները ծածկուած են այդիներով, որոնց խաղողէն կը չինուին Գումանարիան եւ ուրիշ գինիներ:

Ոչ նուազ հաճելի է հիւսիսային լեռնոտղիեան ալ: Այնտեղ չոճիներու, հերձիներու եւ նռենիներու ցանցառ անտառակներէն վար՝ լերանց ստորին կողերուն վրայ դիզուած ճոխահիւթ խաւերը նշանաւոր են այլ եւ այլ բոյսերով: Այդ փոքր գաւառը, Ֆիրինիա, հարաւի տաք հովերուն դէմ լեռներով պատսպարուած եւ կիլիկեան հովին զեփիւռով զովացած՝ բնական առաւելութիւններ կը վայելէ: Եղջերենիներու եւ ծիթենիներու սառնաբաստ պուրակներուն ներքեւ, եւ հանդիսպակաց ծովային ու ցամաքային հեռանկարին առջեւ՝ հիացած են Եւրոպացի աշխարհագրիներ, որոնց մէկին կարծիքով, Ֆիրինիան է Լաբայիսի դաշտավայրը՝ Նարելիէն եւ Վոսփորէն ետք Միջերկրականի տեսարաններուն ամէնէն գեղեցիկն է: Լաբայիս առաջ կը կոչուէր Պէլլա Բէզէ (գեղեցիկ աշխարհ):

Երկար պիտի ըլլար թուել Կիպրոսի բոլոր բերքերը. դլխաւորներն են ցորեն, գարի, բամպակ, եղէլիւր, ձիթապտուղ, չամիչ, շաչիլ: Ամէն տեսակ մրգեղէն, բանջարեղէն եւ ծաղիկ կ'ածին այստեղ: Անտառաբերք կը սաացուին բաւականաչափ քանակութեամբ, օսոյենն, բեւեկնիէն, մաղաքէէն, լատանանէն, ղտտրէն, հալուէէն եւ հինայէն:

Կենդանիներու մէջ նշանաւոր են ջորիները, խոյոր էշերը եւ մանր ձիերը. նոյնպէս Թրօշասի մէջ թափառող վայրի խոյերն ու ցուլերը: Մեծ թիւ կը կազմեն արջառները, այծերը եւ խոզերը:

Նախիրներուն եւ հօտերուն արօտավայրերը մասնաւոր սահմաններու մէջ որոշուած են: Ծանր տուգանք կը պահանջուի այն կովին կամ ոչխարին տերոջմէն, որ կը յանդգնի իր կենդանիները ճարակել տալ պարտէզի մը կամ ածուի մը մէջ:

Կիպրոս չունի գիշատիչ գազաններ եւ ոչ փոքրամարմին ոռնաւորներ: Ծանօթ թռչուններու, սողուններու եւ միջատներու մասին ետ չի մնար դրացի ցամաքամէն կերպով արժանի եղած է այն վստահութեան՝ որուն առարկայ դարձուցած էին զինքը: Իր համարատուութիւնը ուրիշ ամէն բանէ առաջ այս էական կէտերը կը հաստատէ: Եթէ տարակուսողներ իսկ գտնուելու ըլլան, հաչիւները մէջտեղն են. կրնան իրենց ուզած կերպով քննել զանոնք, ու փարատել ամէն կասկած:

Ինչո՞ւ ամէն բարեգործական մարմին այս միջոցը չնախընտրեր, ինչո՞ւ ամէնքն ալ, որոշ չրջաններու մէջ կանոնաւորապէս չներկայացնեն իրենց հաչիւները: Այս պարտականաչութիւնը ուրիշ ամէն բանէ աւելի պիտի նպաստէր իրենց գործունէութեան փայլուն, գովելի հանգամանք մը տալու: Նպատակ մը՝ որուն զուր տեղը կը հետապնդեն պատ ի պատ միջոցներով:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՄՈՒՐԻՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ կիրակի երիկուն երբ Պէլգրադէն կը դառնայի, չոգենաւին մէջ քանի մը երիտասարդներու հանդիպեցայ որոնք, տաք վիճաբանութեան մը բռնուած իրարու հետ, ամենուն ուշը իրենց վրայ կեդրոնացուցած էին:

Այդ պարոնները ամուսնութեան խնդիրը մէջտեղ ձգած՝ քննադատելու կ'ելլէին զայն, վէճի տակ ձգելով ամուսնութեան օգտակար արդիւնքը եւ պաշտպանելով ամուրիութիւնը:

Ուխտած են եղեր երբեք չամուսնանալ: Հոս առաջ չպիտի բերեմ բոլոր անոնց խեղճ ու կրակ փաստերը՝ որոնք նոյն իսկ չոգենաւին մէջ գտնուողներուն ծիծաղը կը շարժէին:

Կէս մը միայն կ'ուզեմ մատնանչել: Շիտակը ըսելու համար, ես զանոնք չէի ճանչնար. միայն չոգենաւին մէջ գտնուողներէն մէկին ըսածին նայելով, ամուրիութիւնը ուժով ձեռքով պաշտպանող այդ ամաթէօռ կարծուած պարոններէն մէկը ասկէ առաջ ամուսնութիւնը ընդունած է եղեր սեղական թերթի մը մէջ:

Շահեկանութենէ զուրկ չէլլար կարծեմ, եթէ այս ասիթիւ համառօտ կերպով ամուսնութեան եւ ամուրիութեան միայն առողջապահական տեսակէտով ունեցած առաւելութիւնները կամ թերութիւնները ծանօթացնեմ մեր ընթերցողներուն:

* * *

Ամէն բանէ առաջ նախ սա ըսեմ թէ ամուսնութիւնը մարդս չատ մը ուրատ հիւանդութիւններէ զերծ կը պահէ: Ասկէ զատ ուրիշ առաւելութիւն մըն ալ ունի, այն է ժողովրդին թիւը չատցնել, ընկերութեան անդամներ հատցնել, եւ այլն:

Սանկ հարեւանցի մտածումով մը՝ մարդ նախ կը կարծէ թէ ամուրիները ամուսնացեալներէն աւելի ազատ, աւելի հանգիստ կեանք մը կ'անցընեն, ամուրի ուհիներու ամուսնացեալ ուհիներուն պէս մէջ ելլալ, ծնիլ, կաթ տալու պէս դժուարութեանց ենթակայ չեն, սակայն երբ նկատի առնենք ամուրիներու եւ ամուսնացողներու նկատմամբ պատրաստուած բաղմաթիւ վիճակագրութիւնները, կարծուածին բոլորովին հակառակը պիտի տեսնենք: Ցիւրնբմանաւորաբար Դասբէր անուամբ նշանաւոր բժիշկ-փիլիսոփայի մը պատրաստած ցուցակը, ուրկէ կ'երեւայ թէ ամուսնացելոյ ու ամուրի այր եւ կիներու մէջ պատահած մահերու տարբերութիւնը չատ մեծ է: Եթէ հարիւրի երեսուն մահ կը պատահի ամուսնացեալներու մէջ, ինացեալ հարիւրին 70ը ամուրիներուն մէջ տեղի կ'ունենայ. ասիկա անժխտելի իրողութիւն մըն է:

Ամուրիներու եւ ամուսնացեալներու միջեւ գտնուած այս անհաւասարութիւնը ի՞նչէն է արդեօք:

Դիտենք որ ամուսնացեալ մարդ մը ամուրիներու բաղդատմամբ քիչ չատ լաւ կերպով կ'ապրի: Իր մտածումը միչտ իր ընտանիքն, իր զաւակներուն, իր տունին վրայ կը դարձնէ, պարզօրէն ըսեմ՝ աչքը դուրսը չէլլար (բացառութիւններ կը գտնուին անշուշտ): Ասոնցմէ զատ, երբ հիւանդ ըլլայ, իր ընտանիքին եւ զաւակներուն կողմէ ցոյց տրուած խնամքները կրնան երբեմն բժիշկներու ներկայութիւնը անդգալի ընել տալով՝ զայն մխիթարել ու քանի մը օրուան կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ ոտքի հանել զայն:

Ամուրիները ընդհակառակը, իրենց վրայ չարունակաբար հսկող մը, զիրենք խնամող մը չունենալուն համար՝ ինքզինքնին տեսակ տեսակ զեղութիւններու կու տան, որոնք իրենց կեանքը վտանգելու կը նպաստեն միայն:

Եթէ հարեւանցի ակնարկ մը նետենք այսօր մեր երիտասարդութեան վրայ, ի՞նչ կը տեսնենք:

Սա պիտի տեսնենք որ մեր երիտասարդներէն չատերը չղջնակատութեան ենթակայ, ուրիշները կէս մը խեղճեցած եւ չատեր ալ, ցաւով կ'ըսեմ, ափրոդիտեան ախտերով վարակուած են: Ափրոդիտեան ախտերը մանաւանդ, այսօր, մեր երիտասարդներուն կրնամ ըսել թէ հարիւրին 60ին վրայ կան:

Քանի մը տարիներէ ի վեր Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցը յանախելու՝ այս կէտը չատ ալէկ ուսումնասիրած եմ: Նոյն իսկ Եֆեթգուլէի հատատութեան ներքին հիւանդութեանց բժշկապետը այս հիւանդութեամբ վարակուողներու համար տաղաւար մը հատատել տալու մտադիր է. ալ կրնաք երեւակայել որքան չատցած է անոնց թիւը: Եւ այս պարագան ցաւալի չէ՞: Գերդաստան մը փճացընելէ յետոյ ընկերութիւն մըն ալ ամբողջ կը փճացնեն: Այդ ամուրիները՝ իմ կարծիքովս՝ բնա՛ւ հիւանդանոց ընդունելու չէ, որովհետեւ ատոնք մարդասպաններէ ո՛ եւ է տարբերութիւն չունին:

Հասկցուեցաւ կարծեմ թէ ամուրիութիւնը որքա՛ն դէշ բան մըն է, ինչ նախադիրներ կը գրծէ ան:

Պոլսոյ մէջ բնակող այր կամ կիները սա տարիքներուն մէջ ամուսնանալու են:— Այրերու համար 25—27 տարեկան եւ կիներու համար 20—22 տարեկանը ճիշդ ամուսնութեան յարմար ժամանակն է:

Որովհետեւ 25—27 տարիկան հասակին մէջ է որ մարդս մը խելքը, բանականութիւնը եւ այլ բնախօսական պայմանները կատարեալ վիճակի մէջ կը գտնուին, գործի մը գլուխ անցած կ'ըլլան, հոժկու, զօրաւոր զաւակներ հասցընելու, զանոնք կրթելու վիճակին մէջ կը գտնուին:

Բոլոր այս զուտ առողջապահական կէտերը աչքի առաջ բերելէ յետոյ նորէն ելլել ամուրիութիւնը գովաբանե՛լ, ամուրի մնալ ուխտե՛լ... խելքս չի հասնիր չիտակը:

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Նպակագործութիւնը որ մեր անհրաժեշտ պէտքերը կը հոգայ՝ հնադարեան եղանակով ի գործ կը դրուի մեր մէջ, մինչ Եւրոպա, մանաւանդ Ամերիկա կատարելագործած են զայն: Իւղով, կաթով, չաքարով չինուած զանազան չոր խմորեղէններն ու հաստեաները եւ ախորժահամ պտուղներէն չինուած անուշեղէնները, մրգեղէնները, չաքարային պտուղները նիւթ կը կազմեն տնական վաճառականութեան, որ հետզհետէ կը զարգանայ: Ոգելից ըմպելիներու արտադրութիւնները առաջուընէ չատ աւելի յարգի են, եւ վաճառականական ապրանքներու կարգը կը դասուին:

Վաղուց ծանօթ եղող ապուխտը, երշիկը եւ աղած ձուկը պատրաստելու համար ալ՝ հին ժամանակէ աւելի ջանքի եւ ուշադրութեան առարկայ եղած է:

Մանաւանդ ամէն եղանակի մէջ թարմ կանանչեղէն ունենալու արհեստը մօտ ժամանակի գիւտ մըն է: Պարզ եւ կարագ իւղով պանիրները տնական արհեստի ամէնէն ընթացիկ արտադրութիւններէն ըլլալով՝ անոնց վաճառականութիւնը արժէքաւոր է:

Բնութեան պարգեւներէն մէկն է, որով մեր երկիրը ամէն տեսակ մեղէն եւ բուսական տնդանութիւններով լեցուն է: Մեր կենդանիներու կաթէն չինուած իւղերը, պանիրները եւ մաքրատուած ապուխտներն ու երշիկներն ալ կարեւոր առեւտուրի մը նիւթ եղած են:

Զկնկիթը եւ աղի ձուկը ծովեղերեայ բնակչաց ամէնէն յարգի տնդանական արուեստներէն է. գարիկուր եւ մրգոլի մեր երկրին մէջ մեծ սպառում չունին, միայն Պոլսոյ եւ Սէլանիկի մէջ մէյ մէկ գարեջուրի գործարան հաստատուած են:

Գինին թէեւ ամէն տեղ կը պատրաստեն, բայց Արշիպեղագոսի եւ Միջերկրական ծովեզերքները աւելի յարգի է: Գրեթէ բոլոր քաղաքներու մէջ չաքարագործ կայ. զանազան մրգեղէններէ անուշներ, շերբեթներ, ռչիլներ, եւ օշարակներ կը պատրաստեն:

Լուծիրէի մշակելվան, Դամասկոսի չաքարեղէնները, կղզիներու լէմանը, նաներէն: Իսկ մարմարը, այդ հինաւուրց թշնամին, անհամար բազմութեամբ պիտի վնասար, եթէ պատնէշներ չբարձրացնէին իր դէմ:

Հանքային հարստութիւններէն կղզին ունի պղինձ եւ երկաթ, բայց առանց շահագործումը որ երկրին վաղեմի փարթամութեան գլխաւոր պատճառ կը համարուի՝ դադրած է հիմա: Մինչեն դարու առեն նշանաւոր էր արջասպը (couperose —զանը քզարը): Մէկ քանի տեսակ քարանձաքեր կան. մարմարիոն ո՛չ: Լճակներէն հանուած աղը, որմէ տարին 150,000 ոսկի արժէքով սպառում կ'ըլլար՝ հիմա ամենադիպուն հասոյթ կ'արտադրէ:

Գէաք է յիշել սպունգի որսորդութիւնն ալ, որ կարեւոր հասոյթ կը թողու:

Արհեստական ճարտարութիւն պէտք չէ փնտռել հոս: Եղած է ժամանակ որ Կիպրոսցի վարպետներ համբաւ հանած են: Անոնք չինած են Ագամեմնոնի համար պղինձէ գլան, Դելվիսի տաճարին համար խնկակալ եւ ասկերչական զարդարանքներ ու սպասներ: Այս տեղէն արտադրուած են բրդէ ու բամպակէ ընտիր կերպասներ եւ երփներանգ ու տոկեթել բրինջը եւ պերկամուտի անուշեղէնները անուանի են:

Շատ մը քաղաքներու, գիւղերու մէջ խաղողէն բեմքմզ եւ տանձի, ալոցի, խնձորի անուշեղէններ, ընկուզի երշիկներ կը չինեն. թութի, ալոցի եւ ծիրանի բեմաիկն ու դոնդողներն ալ նշանաւոր են:

Հիւսնութիւն, ատաղձագործութիւն, դարբնութիւն, ներկարարութիւն, կղմինար եւ ալիւսաչինութիւն, ամանեղ՝ թէ ապակիէ եւ թէ հողէ, ժամագործութիւն, պտտի թիթեղչինութիւն, կապերտ եւ այլ կահաւորման առարկաներ պատրաստող արհեստաներու բոլորն ալ չինութեան եւ կահագործման ճարտարարուեստ անուան տակ կը խմբուին:

Այս արհեստներու առարկաներէն ապակին, գաւաթի եւ մեսաղաչէն իրերու ու ժամացոյցի նման իրերէ զատ՝ մնացեալները տեղական չինուածներէն կը հոգացուին:

Նախապէս թէեւ Պէյքոզի մէջ ապակեղէնի գործարան մը բացուած է, սակայն ներքին սպառումը չի կրնար գոհացնել տակաւին:

Սուրիոյ, Հալէպի, Պէյրութի եւ Լիբանանու մէջ հիւսուած վարագոյրները, մետաքսեայ տուլիները նշանաւոր են:

Դամասկոսի ատատիկայ բանուած սեղանները, աթոռները, երուսաղէմայ եւ Նապլսի ծիթենիէ չինուած առարկաները շատ նրբաճաշակ են:

Եւրոպայի չատ մը քաղաքներու մեծահարուստները իրենց դեղակերտ տանց սրահները արեւելեան ճաշակով, հիւսուածեղէններով յարդարումը նորաձեւութեան կարգ անցուցած են, որպէս մեր երկրի արտադրութեանց յարգը տարուէ տարի աւելցնելու վրայ է:

Ա. ԵՍԱՅԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՌՈՒՍԻԱ

Բանտեզէմ զօրավարը.—Զարիզ ուղեկցորդիւնը.—Ծայրագոյն Աւեւելիի մէջ.—Ռուսիա եւ Գերմանիա:

Բեղերսպուրկ, 11 օգոստոս.—Ցիրանսալի ընդհանուր սպայակոյտին պետ Բանտէզէք զօրավարը կերակի օրը Զարսքոյէ-Սէլոյի մէջ հիւրընկալուեցաւ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին պետ Սամարով զօրավարին բնակարանը: Երկու զօրավարները յետոյ գացին Բալտիքի նուագդանդէսի սրահը, ուր նուագածութիւններ կատարուեցան: Ներկայ էին նաեւ Բանտէզէք զօրավարին հետեւորդ Ցիրանսալի սպաները: Հանդիսականները երբ իմացան Ցիրանսալիներուն ներկայութիւնը, նուագածուներէն պահանջեցին նուագել «Մարսէլէզը»: Բանտէզէք զօրավարն ալ փոխադարձաբար Ռուսիոյ ազգային երգը ուզեց: Նու

ՄԱՀՎԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանսիոյ մէջ

Ֆրանսիոյ մէջ Ազգային Ժողովի նիստերը սկսեցին։ Ամբողջ Ֆրանսիան հետաքրքրուած է Ազգային Ժողովի նիստերուն մասնակցութեամբ

ՄԱԽՍՈՒՄԻՆ. — Սեփեռ կ'իմանայ թէ ծովային նախարար Ճէլալ պէյի հրամանով կազմուած քննիչ յանձնաժողովը ութսուն հազար ոսկիի բաց մը գտեր է Մախսուսէի հալիւներուն մէջ։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ նահանգին կեդրոնին պէս, գլխաւոր դաւառներու կեդրոններուն մէջ ալ երկրագործական պանքայի մնուլներ պիտի հաստատուին։

ԱԹԷՆԻՒ օսմ. դեսպանատան գործակատար Սատրէտտին պէյ, անցեալ երեքշաբթի, տեսակցութիւն մը ունեցեր է Ցունաստանի նախարարապետ եւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռալլիի հետ։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութեան հպատակութեանց դիւանին կողմէ զանազան գործառնութեանց առթիւ առնուած ծախքերուն համար սակացոյց մը պատրաստուելով, Մեծ-Եպարքոսին մատուցուեցաւ։

ՀՈՒՆԶԲԵՐԸ. — Նահանգներու այս տարուան հունձքերուն քանակութեանը մասին ձեռնհաս պաշտօնարանին կողմէ եղած հարցման եկած պատասխաններէն կ'երեւայ թէ Սէլանիկի նահանգին մէջ հունձքերը արտասովոր առատութիւն մը ունին եւ Իսիրնէի, Մանաստիրի, Շքոտրայի, Եանեայի, Էնկիւրիի, Ատանայի, Էրզրում, Այդընի ու Պասրայի նահանգներուն եւ Իզմիտի գաւառին՝ սովորական, իսկ Գասէմայի, Աշրիպղազասի կողմերու, Մասուլի, Վանայ, Դասթէմունի, Պրուսայի ու Գոնեայի նահանգները եւ Զաթաճայի ու Զոր գաւառներուն մէջին։ Ուրիշ տեղերէ ալ տակաւին տեղեկութիւն առնուած չէ։

ՁՈՐԼԻԻ մէջ ամէն տարի, տասը օր տեւելու պայմանով, տօնավաճառ մը պիտի կատարուի, տեղական թերքերու ու արտադրութեանց եւ անասուններու վաճառքը համար։ Պետական Խորհուրդը որ այդ մասին քննութիւն կատարած էր, ընդունելի դտած է այդ տօնավաճառին բացումը։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Լահովարի որ արձակուրդով Պուքրէշ կը դտնուի, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԳԱՐԱՔԻՕՅԻ կամուրջին ոստիկանութեան առաջին գումարը կարգուեցաւ ոստիկանութեան քննիչ Մէհմէտ Էնվէր պէյ։

ՄԱԼԹԷԲԷ ՈՒ ԿՂԶԻՆԵՐԸ.—Սապահ ծովային նախարարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, շոգենաւային երթեւեկութիւն մը հաստատելու Կղզիներու եւ Մալթէբէի միջեւ, քանի որ Կղզիները բնակիչներէն շատերը ամէն օր Մալթէբէ կ'անցնին ծովի լոգանքի համար։

ՄԵԾ ԿՂԶԻԻՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ. — Տիկին Էլէն Զարիֆի՝ երկու հազար եւ քսաներեցին Մեծ Կղզիի յունական որբանոցին համար։

ՄԱՆԱԴՐԻԻ նոր կուսակալ Հազիմ պէյ առջի երիկունը իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Հինգշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժամանակէ երկու մահեր պատահեր են։

—Դամասկոսի մէջ, անցեալ երկուշաբթի, քսէլերայէ երկու դէպքեր եւ տասը մահեր պատահեր են։ Նոյն օրը Սուրիական Տրի լոյսոյ մէջ՝ 13 դէպք ու 10 մահ. այս վերջիններուն ինը առաջուան բրնսուածներէն։ Ճիրսը Շուրի մէջ՝ 12 դէպք ու 12 մահ։

ՆԱԻԱՑԻՆ Ա.ՐԿԱԾ.—Քէօսթէնճէէն կը գրեն թէ Ֆրէսինէ Ընկերութեան Լիպան շոգենաւը որ Կ. Պոլսէն մեկնած էր, նոյն նաւահանգիստին մօտ երկուշաբթի օրը խրեր է, ճամբան կարճեցնելու համար աւազուտ տեղերուն շատ մօտէն անցած պատնէն, սակայն քիչ վերջը ազատուեր է։

ԳԱՎԱԼԱՑԷՆ կը գրեն թէ Ինէպոլցի Մէհմէտ անուն մէկը՝ գինետան մը մէջ կ'արբենար, երբ ոստիկանութիւնը կ'ազդարարէ իրեն որ արգիլուած է Իսլամներուն արբենալը։ Մէհմէտ կը սպառնայ ոստիկաններուն իր դանակովը, որ ձեռքէն կ'առնուի թէեւ, բայց յետոյ բէվոլվէր մը հանելով կը սկսի փախչիլ դէպի ծովեզերք։ Հոն ծովու բաղնիքներու սեփականատէր խալացի Պ. Ցիրանէսքօ Քարվալալի կը հանդիպի եւ կրակ կ'ընէ, բայց հարուածը կը վրիպի։ Մէհմէտ յետոյ նաւակով մը կը հեռանայ ծովեզերքէն։ Ոստիկանութիւնը կը հետապնդէ անոր՝ ծովուն վրայ։ Գինովը մէկ քանի անգամ կը պարպէ բէվոլվէրը, առանց արդիւնքի։ Գլխաւոր ոստիկանը կը հրամայէ կրակ ընել անոր վրայ, որ ձեռքէն եւ փորէն կը վիրաւորուի։ Ոստիկանները մեռած կը կարծեն զայն եւ քաշը կ'երթան ու նաւամատոյց կը բերեն։ Հոն Մէհմէտ վերջին ճիգ մըն ալ ընելով բաղնութեան վրայ կրակ կ'ընէ։ Միւսնոյն պահուն ոստիկան-զինուորի մը արձակած գնդակը կը հասնի անոր գլխուն եւ Մէհմէտ մեռած կ'իյնայ։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ, առջի օր, երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է։

ԳԱՎԱՌԻՆ առնուած լուրի մը նայելով, երէկ իրիկուն, Սեւ Մէվէն Պոլսոյ նաւահանգիստը եկած առեն խրեր է Ռումբ Սէրիի առջեւ։

ԿԱՌԻՒ ԱՐԿԱԾ.— Էրէնքէոյ բնակող Գէորգ Սատէտտին փաշայի կառքը, որ երէկ պարապ ետ կը դառնար Հայտարփայէն, երբ Դատարդիւղի ծովեզերքէն կ'անցնէր, ձիերը խրաշեցան ու սկսան քառատրակ արշաւել։ Կառապան Իսրահիմ գեանը ինկաւ։ Ձիերը այդ արշաւանքին մէջ զարնուեցան ուրիշ կառքի մը ձիերուն դէմ վիրաւորեցին։ Ոստիկանները հասնելով բռնեցին կառքի ձիերը։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Սուլթան Պայազիտի կողմը լումայափոխ Անէսթիի խանութը գողեր մտնելով երեսունեօթը ոսկի գողցեր են։

ԲԱՄԲԱՍԱՆՔԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔԻ.— Էյուպի սրճաթանքերէն մէկին մէջ, երէկ գիշեր ժամ 2ին, ռմբի մը գործուեցաւ։ Ալի անուն խանութպանի մը հոմանուի մը ունէր։ Նախկին ոստիկան-զինուոր Էմինի մօրաքոյրը՝ Խատիչէ այդ սիրային յարաբերութեան մասին կը չարախօսէր։ Ալի, չորս օր առաջ, լաւ մը ծեծեց Խատիչէն այդ չարախօսութիւններուն համար։ Խատիչէ այդ առթիւ դատ բացաւ Ալիի դէմ, բայց ատով ալ չգաւականացաւ։ Երէկ իրիկուն ըսաւ իր եղբօրը՝ Էմինի, դանակ մը տալով անոր։—«Գնա՝ Ալին սպաննէ. եւ ալ աղբիւրին առջեւ կենալով հանդիսատես պիտի ըլլամ»։ Էմին, իր քրոջը խօսքին անսալով, Ալիի սրճարանը գնաց եւ սկսաւ կռուիլ Ալիի հետ։ Ալի փորձեց զայն խանութէն դուրս նետել, սակայն Էմին դանակը քաշելով Ալին երկու թեւերէն վիրաւորեց։ Պէհէտտին անուն մարդ մը ուզեց ոստիկանութեան խմբատալ, բայց Էմին զայն ալ վիրաւորեց ծանրապէս։ Իսմէր անուն ուրիշ մարդ մը ուզեց զայն ձերբակալել։ ռմբագործը իր դանակը անոր սրունքը մխելով փախաւ։ Ոստիկանները հասնելով ձերբակալեցին Էմինը, որ անոնց վրայ զէնք քաշեց։ Խատիչէ ալ ձերբակալուեցաւ։

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ

1890ի 4,999,500 ոսկի փոխառութեան պարտաթուղթերուն

27ու վիճակահանութիւն 4/14 օգոստ. 1903

601—	650	8301—	8350
8351—	8400	10601—	10650
22051—	22100	22451—	22500
24001—	24050	24651—	24700
26001—	26050	44851—	44900
46851—	46900	51351—	51400
54701—	54750	59151—	59200
64951—	65000	78701—	78750
97701—	97750	107051—107100	
109951—110000		116601—116650	
122451—122500		128751—128800	
130701—130750		152401—152450	
169501—169550		190701—190750	
197301—197350		118701—198750	
200101—200150		200701—200750	
202701—202750		204551—204600	
207851—207900		211351—211400	
212551—212602		219101—219150	
224401—224450			

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Էջմիածնէն մինչեւ ժամը վեց Ս. Պատրիարք Հօր հնուագիր չէ հասած, ուստի Պատրիարքարանի շրջանակներու մէջ կ'ենթադրուի թէ նամակով պիտի պատասխան հանի։

—Մայր եկեղեցին վերերս իր ծախքով նորոգող Մանուկ էֆ. Սմբատեան երէկ գիշեր իր մահկանացուն կնքեց եւ այս առաւօտ ալ Մայր եկեղեցի փոխադրուեցաւ մարմինը։

Ս. Պատրիարք Հայրը վաղը պիտի նախագահէ յուարկաւորութեան հանդէսին եւ մարմինն ալ պիտի թաղուի Մայր եկեղեցիի բակը, որու համար այսօրուընէ թագրիր ղրկուեցաւ Պատրիարքարանէն ձեռնհաս իշխանութեան։

—Ինչպէս երէկի թիւով ծանուցած էինք՝ Որբանոցի մնայուն ուսուցիչներէն 4ը հրաժարած են։ Աւասիկ շարժառիթը։ Որբանոցի ուսումնական վիճակը բարեկարգելու նպատակով՝ վերոյիշեալ մնայուն 7 ուսուցիչները իրենց սարքադրութեամբ գրով մը ասկէ երկու ամիս առաջ հրաւիրած էին Խնամակալութիւնը Որբանոց երթալ՝ ուր երկար քննութիւն մը կատարուելէ վերջ՝ Խնամակալութիւնը յայտարարած էր — «Այսօր մեր քննութեամբը համոզուեցանք թէ Որբանոցի ուսումնական վիճակը հիմնական բարեկարգութեան մը պէտք ունի, եւ խնդրած էր որ առ այդ հարկ եղածը առաջարկեն։» Սակայն վերերս Խնամակալութիւնը երկսեռ Որբանոցները այցելելով՝ ուսուցիչ Անդրանիկ էֆ. Եայանի հրաժարականը կ'ընդունի։ Հաւանաբար արար 7 ուսուցիչներէն մնացեալ 3ն ալ համակերպելնուն համար է որ հաստատուեցան։

Աղջկանց Որբանոցն ալ բարեւքման պէտք ունի, բայց վստահ ենք թէ Տիկիններու նորակազմ Խնամակալութեանխոնարհ գործունէութեան հետ միանալով Տեսչուհի Օր. Զայեանի անձնուէր եւ փորձ աշխատութիւնը պիտի զօրեն աղջկանց Որբանոցի ուսման եւ բարոյական կրթութեան մակարդակը բարձրացնել՝ բաղձացուած ասպիճանին։

Առ այժմ, տղոց մնուցդը գոհացուցիչ ըլլալէ հեռու է. կ'ըսուի թէ 200 որբերէն 20–30ին ոտքը հագիւ դուլպայ կայ եղեր։ Անչուշտ ասոնք ալ պիտի դարմանուին։

— Պիլէճիկի Կրօն. Ժողովէն գիր մը եւ բաղմատարազիր հանրագրութիւն մը հասած է Պատրիարքարան, յայտնարարելով թէ չեն ուզեր որ Մամվսկ եպիսկ. Կէօմրիւքճեան Պիլէճիկ վերադառնայ, որովհետեւ Պիլէճիկի թէ՛ կղերը եւ թէ՛ ժողովուրդը առ հասարակ գոհ է իր Առաջն. Փոխանորդ Գրիգորիս վրդ. Պալաքանէն։

— Բալուէն հեռագրաւ խնդրուած է Պատրիարքարանէ որ Տ. Խորով վրդ. Պէշրիկեանը հոն ղրկուի, քանի որ էն առաջ իրենք ընտրեցին Տ. Խորովը, իբր Առաջնորդ Բալուի։ Աւելորդ յդնութիւն, քանի որ Խան Ժողովը Տ. Խորովով վրդ.ի Խարբերդի առաջն. ընտրութիւնը վաւերացուցած է եւ Բալուի համար ընտրելի նշանակած է Տ. Գէորգ վրդ. Իբրանոսեանը, որուն այս մօտ հրահանգ ղրկուած է։

— Շրջանաւարտից վերջին քննութիւնը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ երկուշաբթի։ Քունիլ Ցանձնաժողովը մէկ քանի նիստերու մէջ պիտի զբաղի շրջանաւարտից քննութեանց արդիւնքովը։ Այս տարի եւս նոյն շրջանաւարտներու վկայականաց բաշխումը պիտի կատարուի Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

— Մուշի Պատր. Նորընտիր Փոխանորդ Տ. Գէնէլ վրդ. Գալէմքեարեան գրով մը շնորհակալութիւն յայտնած է Ս. Պատրիարք Հօր, այն վստահութեան համար որով Խան Ժողովը դիմքը կոչած է Մուշի պէս ընդարձակ վիճակի մը հովուութեան պաշտօնին եւ այս առթիւ խնդրած է իր պաշտօնական դերուն եւ Կայս. Պէրաթին փութացումը, ժամ առաջ մեկնելու համար իր նոր պաշտօնատեղին։

— Այս առտուան Սուրհանդակ հեռագրեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ, թէ Ռուսահայոց եկեղեցապատկան կալուածները ինչպէս եւ ինչ պարագաներու տակ Ս. Էջմիածնի սեփականութիւն դարձած են։—

«Հայրապետական Աթոռը բաւական ժամանակ, իբր 780 800 տարի, ասանդ փոխադրուելէ յետոյ, 1441 թուականին Ս. Էջմիածին վերահաստատուեցաւ եւ Տ. Կիրակոս Վիրապեցի ընտրուեցաւ ու նստաւ Կաթողիկոս։ Հազիւ մէկ տարի տեւեց անոր Կաթողիկոսութիւնը եւ յաջորդեց Տ. Գրիգոր Պարոն Զալալբէգեան Մակուեցի (1442-1461)։ Երզնկայիչատակ Հայրապետ Տ. Գրիգոր (նախ՝ եւ ապէջ իբր 430-443 տարի առաջ) կը ջանայ Մայր Աթոռոյ համար եկամտից եւ անդեան նիւթական աղբիւրներ հնարել եւ ապահովել, եւ կը դնէ ու Ս. Էջմիածնի անուան կը սեփականացնէ վագնի դրութեամբ եօթը գիւղեր, այն է Վաղարշապատ (Ս. Էջմիածնի կից), Աշտարակ, Բաթուինչ, Նորագաւիթ, Աղուանատուն, Թիրաշու եւ Մողնի, Արագածոտն գաւառին ու Ապարանի մէջ։ 1629 թուականէն մինչեւ 1690 երզնկայիչատակ Տ. Տ. Մովսէս, Փիլիպոս, Յակոբ Զուղայեցի (մեծագոյն մասը անոր ջանքով եւ օրով) եւ Եղիազար Այնթապցի Կաթողիկոսները կը դնեն եւ վագնի դրութեամբ կը սեփականեն Ս. Էջմիածնին բաւական գիւղեր, որոնց կարեւորներն են Օշական-Յոչական, Մաստարայ, Եղուարդ, Նորագիւղ, Ցիրանկանոց, Քիւլթափայ (Վաղարշապատի հետ միացած է) Բէշիլքեանդ (որ եւ Այտին Տավրիշ), Տիպկելու, Նորք, Ղարագլուխլու (որ եւ Եալքեսէն), Մոպանիս, Բրոխենիս (որ եւ Զաչաուլու) վերջին երկուքը Ս. Յակոբու Հարաւ. լանջքը՝ Ամբերդու մտիկ, Եայնի եւ դեռ ուրիշ տասը գիւղեր։

«Ցիշեալներէն մի քանին, բարեյիշատակ Ոսկան Թարխանեան, Պարոն Սէթ՝ Երեւանցի, որդիք Յակոբյան եւ Գրիգոր, Պարոն Սէթեան եւ այլք, յանուն Ս. Էջմիածնի, վագնի դրութեամբ կտակած եւ նուիրած են։ Աշտարակ գիւղը 1828-1835 թուականին ռուս կառավարութիւնը կ'իրացնէ հակառակ բողոքանաց Տ. Եփրեմ Կաթողիկոսի. եւ Տ. Յովհ. Կաթողիկոս Կարբեցի կը յաջողի 3-5 դարերէ ի վեր Մայր Աթոռոյ վագնի եղած եւ տրապետուած Վաղարշապատ, Եղուարդ, Օշական, Մաստարայ եւ Մողնի գիւղերը եւայլն ազատել, միանգամայն հանգուցեալ Նիքօլա կայսեր (ազգի Զարին մեծ հօրը հայրը) հրովարտակով, ինչպէս նաեւ 1836ի Պալաժէնիայով կարգադրել, որ դիւղալ հինգ գիւղերու թիվլան (ըստ Ռուսաց Թիուլեի՝ յորդոց յորդի եւն.) իրաւունքը ճանչցուելէ եւն հաստատուելէ զատ, միայն տրքունական գլխահարկերը թողուին Ս. Էջմիածնին ցնոր տնօրինութիւն, եւ տակաւ կը մնայ այս մասը միայն, մինչ պարսկի Պետութիւնը բոլորովին թողած էր Ս. Էջմիածնին։ 1873-5 թուականներուն ռուս կառավարութիւնը հոգելոյս Տ. Գէորգ Հայրապետի օրով, դպրոցական, տպարանական, Մայր Աթոռոյ վանական կառավարութեան եւ այլ խնդրոց հետ յուզեց գիւղական կալուածներուն գրաւման խնդիրն ալ, եւ այս վերջինին համար Տ. Գէորգ Կաթողիկոսի գրաւոր մէկ պատասխանը բաւական եղաւ չեզոքացնելու միջամտութիւնը, պահելով Հայ. Եկեղեցւոյ իրաւունքը։ Այդ պատասխանին մէջ պարզուած էր թէ այդ գիւղերը կտակեալ են, թէ վագնի դրութիւնը զործադրուած է. եւ դարաւոր սեփականութեան պարագան, պետական գիւղերու հետ բաղդատութիւնը եւ համեմատաբար մեր ժողովրդեան խիստ շատ բարեկեցիկ վիճակը բացատրուած էր։ Ս. Էջմիածին խիստ շատ խնայողութեամբ, կարեկցութեամբ եւ հայրաբար կը վարուի քանի մը հետ, որոնց մէջ դեռ մէկ քանի տարի առաջ ուրիշ աղգաբնակութիւններ չկային։ Այս գիւղերը Ս. Էջմիածնի չուրջ՝ աւելի հիւսիսային, արեւելեան եւ արեւմտեան կողմերը կը դտնուին եւ իրարու կից են։ Ասոնց մէջ, մանաւանդ Վաղարշապատ, ընդարձակ հողեր կան զորս Ս. Էջմիածին զուտ իր հաշուոյն կը վարէ, կը ցանէ, եւն. ցորեն, գարի, եւն., ի պէտս Մայր Աթոռոյ, Դէորդեան Ճեմարանի եւ ազգարակի։ Նայելով բերքերու յաջողութեան եւ ժամանակակից արժէքից, 2000 ոսկիէն մինչեւ 10 հազար կարելի է արդիւնք քաղել թէ՝ տասանորդներէն եւ թէ սեփական ցանուածներէն։»

—Ցառաջիկայ երեքշաբթի օր Պատրիարքարանի մէջ կատարելի խորհրդակցութեան ներկայ դտնուելու հրաւիրուած են հետեւեալ Սրբազանները.

Տ. Մեսրոպ	Սրբ.	Սուքիասեան	
» Բարթողիմէոս	»	Զամչեան	
» Գրիգորիս	»	Յովհաննէսեան	
» Վահրամ	»	Մանկունի	
» Հայկակ	Եպիս.	Դիմաքսեան	
» Մկրտիչ	»	Վենապետեան	
» Եղնիկ	»	Ապահունի	
» Գաբրիէլ	»	Ձէկտահիրճեան	
» Դէորդ	»	Երէցեան	
» Յովհաննէս	»	Արշարունի	
» Մովսէս	»	Կէօմրիւքճեան	

—Ս. Էջմիածնէն կը հաղորդեն թէ ներքին գործոց նախարարութենէն Ս. Կաթողիկոսին եւ Սինոդի անուան թուղթեր հասած են, որոնցմով կը զեկուցուի թէ Ներակոյսի որոշման համեմատ, պետական եւ զինուորական ծառայութեան մէջ մնացող Հայերը պէտք է ռուսերէն երդում ընեն։

—Խարբերդի Որբանոցին մէջ, երէկ, ի ներկայութեան Խնամակալուհիներու եւ նախորդ Խնամակալներու, խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան Որբանոցին վերաշինութեան եւ իբրեւ դաստան ու ննջարան ըլլալիք յաւելումներու համար։

—Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան դրաւոր դիմում ըրած ըլլալով Ս. Պատրիարքին որ իր ազդեցութեան բանեցնէ վանքին մէջ բարեկարգութեանը վերանասնման ի Նպաստ, Ն. Սրբազնութիւնը հարկ դտած էր հեռագիրներ ուղղել Երուսաղէմ, ինչպէս ծանուցինք։ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը՝ ի պատասխանի հեռագրաւ իմացուցած է որ, նորընտիր լուսարարապետը, որուն մասին կ'ըլլային բողոքները եւ գանգատները, հեռագրաւ հրաւիրուած է իր կողմէ՝ գալու եւ իր պաշտօնին ձեռնարկելու։

ԳԻՆԵՐՕՐԻԿ ԲԱՐԶՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՎԱՆՈՒՑ ԿԵՍԱՐԻՈՅ

Հաստատեալ 1888 մայիս 1

Կեսարիոյ Ս. Կարապետի Վանուցս Մի. տարեշրջանը կ'սկսի յառաջիկայ 1903 Սեպտեմբեր 1ին։

Վարժարանիս մէջ կ'աւանդուին զուտ տոմսային կրթութեամբ, զանազան լեզուներ եւ դիտութիւններ։ Լեզուներն են Հայերէն, Օսմաներէն, Ցիանսերէն եւ սկզբունք՝ Անգլերէնի եւ Գերմաներէնի։ Դիտութիւնք են բացի զանազան կարեւոր ուսմունքներէ, բնական եւ չափական գիտութիւններ՝ որոնք կ'աւանդուին ընդարձակօրէն եւ հիմնականապէս։ Դիտական ճիւղերու դասերն աւելի որդիւնաւոր ընելու համար, վարժարանս ունի պէտք եղած անհրաժեշտ գործիքներու հաւաքածոյ մը։ Ուսուցչական մարմինը կազմուած է կարող եւ պարտաճանաչ անձերէ, որոնց վրայ պիտի աւելնայ հատ մըն ալ յառաջիկայ Սեպտեմբերի սկսեալ։

Վարժարանս վանքէն փոխադրուեցաւ նորակառոյց ընդարձակ շէնքին մէջ, որ թէեւ վանքին գրեթէ կից, բայց անջատ դիրք մը ունի։ օդասուն եւ ազանելի, ուր ուսանողք պիտի վայելեն ըստ ամենայնի հանգստութիւն մը։ Տարեկան թոշակն է այսուհետեւ ընդ միշտ 11 (տասնումէկ) Օսմանեան ոսկի, որուն կէսը կանխիկ կը գանձուի, եւ միւս կէսը վեց ամիսէն։ Մտից տուրք մը կ'առնուի մէկ անգամի համար կէս Օսմ. ոսկի։ Ամենեւին նկատողութեան չեն առնուր ձրի, կիսաթոշակ եւ նոյն իսկ պակաս թոշակաւոր աշակերտ ընդունելու համար եղած առաջարկութիւններն, եւ անպատասխանելի կը մնան իսպառ։

Թոշակաւոր ուսանողաց անկողինի, հագուստի ու ճերմակեղէնի վերաբերեալ ամէն առարկաներն ու ծախքերն իրենց վրայ են։ Իսկ գրական ու դպրոցական ամէն պիտոյք վարժարանէն կը հայթայթուին, ինչպէս նաեւ լուսոյի, ատփրիլի, բժշկի եւ դեղոցէից ծախքերը։ Ուսանողաց կը տրուի օրը երեք սնդամ ուտեստ, պանոյ օրերը միշտ պոռիի կերակուր։

Հեռաւոր քաղաքներէ եկող ուսանողք, եթէ ուզեն արձակուրդի օրերը վարժարանիս մէջ անցընել, ասոր համար իրենց ծախք բան չի պահանջուիր։

Փափաքելի էր որ զուտ տոմսային կրթութիւն աւանդող սոյն հաստատութենէն օգտուէին մօտակայ եւ հեռաւոր ծնողք։

Առաջնորդ Վանահայր
ՏՐԴԱՏ ԵՊՍ. ՊԱԼԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴՈՒԼՃ

Ա. Ճ Ն Թ Ա. Պ

Դուլճին 28 երորդ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտեմբեր 9ին. (Ն. Տ.) շաբաթ։ Հոն կ'աւանդուի Քրիստոնէական ուսմունք, Բնական գիտութիւնք. Ուսումնութիւն. Փիլիսոփայութիւն, Պատմութիւն, Քաղաքական տնտեսութիւն եւ Տոմարակալութիւն, Տաճկերէն, Հայերէն, Անգլիերէն, Ցիանսերէն, Նոր Կտակարան, Ճոնարէն, Երաժշտութիւն, Ճարտասանութիւն եւ ատենախօսական վարժութիւն, Մարմնամարզ, եւայլն։

Տարեթոշակն է Դուլճի համար 3 եւ Նախապատրաստական ճիւղին համար 2 Օսմ. ոսկի, Դիշերօթիկներ 7 Օսմ. ոսկի աւելի կը վճարեն։

Ուրիշ տեղեկութիւններու համար գրել
Մր. ՄԷՐԻԼ
Տնօրէն Կ. Թ. Դուլճի, Այնթապ

LA UNION ET PHENIX ESPAGNOL

Ֆրանսական Ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի, եւ կենաց եւ արկածներու. դեր գործակալ Շաուլ Անտամիտէս, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թիւ 114։ 10—15

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՀՈՆՍՔԱՆԴԻՆՈՒԼ)

ՄԱՐԻՆՊՈՒՏ, 14 օգոստ.—Լուսաբարթագաւորը հոս ժամանեց անպաշտօն կերպով։

ԼՈՆՏՈՆ. — Խորհրդարանին նստաշրջանը, այսօր, փակուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ցիանց Եոսէֆ կայսրը, այս առտու, ընդունեց Բուէն-Հէյերլարի կոմսը։ Կայսրը ամսոյս 21ին Բէչթա երթալով իր ներկայութեանը պիտի ընդունի Խորհրդարանին անդամներէն ոմանք։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Կը հաւատուի թէ նոր նախարարութեան մէջ միայն դատական, կրօնական ու ելմտական նախարարները պիտի փոխուին։

—Կ'ըսուի թէ նախարարական տագնապին պատճառն է ելմտական նախարարին ընդդիմութիւնը՝ պատերազմական նախարարին կողմէ պահանջուած 800,000 ֆր.ի վարկին։ Դատական ու կրօնական նախարարները համակարծիք գտնուեր են ելմտական նախարարին. նաեւ մեղադրեր են Պ. Ավաքումովիչը թէ Պէլկրատէն չորս սպաներ միայն հեռացուցած է եւ ոչ թէ ութ, ինչպէս խոստացած էր։ Կը հաւատուի թէ չհեռացուցուած այդ չորս սպաները՝ Պէլկրատի վերջին դէպքերուն գլխաւոր հեղինակներէն են։ Իրիկուան կողմ դժուարութեանց հանդիպեցաւ դանդիէին վերակազմութիւնը, որով բանակցութիւնները վաղուան յետաձգուեցան։

ԲԱՐԻԶ.—Իւմպէրներու դատը կը շարունակէ։ Վկաները կը լսուին հետզհետէ։ Տիկին Իւմպէր ըսաւ այսօր թէ պահանջատէրերուն առնելիքները պիտի վճարուին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Նախորդ նախարարապետ Լորտ Սալզպէրիի առողջական վիճակը վրդովիչ նշաններ ցոյց կուտայ։ Ոյժերը հետզհետէ կը պակսին։

ԲԱՐԻԶ.—Այսօր կատարուեցաւ սառերկեայ երկաթուղիի արկածին զոհերէն տասնմէկին յուղարկաւորութիւնը։ Ներկայ էր նախարարապետ Պ. Քոնպ որ ճառ մը արտասանեց։ Պ. Լուպէ, միւս նախարարները եւ Մերկոյտին ու Երեսփ. ժողովին ատենապետները ներկայացուցիչներ ղրկած էին։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Եթէ Պ. Ավաքումովիչ չյաջողի կազմել նոր դէպլիճը, այդ պաշտօնը պիտի ստանձնէ Կրուիչ զօրավարը, պատերազմական նախարարի պաշտօնն ալ վարելով։

— Զրոյց կայ թէ Բեդրօ թագաւորին եղբայրը՝ Սրսէն իշխանը, որ Ռուսիոյ բանակին մէջ գնդապետ է, Սերպիոյ բանակին ընդհանուր հրամանատար պիտի կարգուի զօրավարի ասպիճանով։

ԼՈՆՏՈՆ. — Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ բամպակի բերքը շատ ետ մնացած է. նաեւ թէ մինչեւ սեպտեմբեր 15 բերքը հաւանօրէն քիչ պիտի ըլլայ։

ԲԱՐԻԶ. — Գերմանիոյ կայսրը, Ռուսիոյ կայսրը, Անգլիոյ թագաւորը, Տանիմարքայի թագաւորը ու Ցունաստանի թագաւորը միեւնոյն ժամանակ Տարմշթատ պիտի չերթան Ցունաստանի իշխաններէն մէկին անգլիացի իշխանուհի մը հետ ամուսնութեանը ներկայ գտնուելու, վասն զի այդ ամուսնութիւնը տակաւին որոշ չէ։

ՊԷՐԼԻՆ. — Պատուիրակներ հոս կը բանակցին Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան համար։ Ռուսիա կը պահանջէ համարժէք զիջողութեանց սկզբունքի մը գործադրութիւնը։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺՆԵՐ

ԱԹԷՆՔ.— Երկուշաբթի օրուան երկրաշարժը մեծ խուճապ պատճառեց Աթէնքի մէջ։ Առաջին ցնցումը, որ առտուան ժամը 6ին զգացուեցաւ, տեւեցաւ 20 էր՝ հիսսիսէն հարաւ. քառասուն երկվայրկեան տեւեց. յետոյ երեք անգամ ալ ցնցումներ պատահեցան։ Պեղոպոնէսի, Թէպէի, Խալքիսի, Զանթայի, Գորֆուի, ու Սիթէրի մէջ եւս նոյն ցընցումները զգացուեցան։ Սիթէր կղզիին մէջ ամենէն աւելի սաստիկ էին։ Հեռագրական կայարանը եւ ուրիշ շէնքեր վնասուեցան։ Երկու գիւղեր, նոյն կղզիին մէջ, բոլորովին կորսնցնցան։ Մեթալա գիւղին մէջ տան մը վիրտակներուն տակէն երկու տղաք մեռած դտնուեցան։ Քան տուներ, եկեղեցին ու դպրոցը փլան։ Մէլէնայի մէջ, ջերմուկի քաղաք Պէղէպոնէսի մէջ, քանի մը տուներ վնասուեցան։ Քալամաթայի քարափը վնասուեցաւ։ Այ է քի դիտարանը կ'ըսէ թէ ցնցման կեդրոնը Իտալիոյ մէջ է. արդարեւ Իտալիոյ հարաւային կողմն ալ զգացուած են նոյն ցնցումները։ Հելլէն կառավարութիւնը օգնութիւններ կը ղրկէ Սիթէր կղզին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Դատարգիւղի քրիստոնեայ վարժարաններու ֆրէբելեան առեւտրական բարձրագոյն դասընթացք մը պիտի բանան իրենց քոլէժին մէջ, առաջիկայ սեպտ. 7ին։ Սոյն դասընթացքին հետեւիլ ուզողները կրնան յայտագիրը ստանալ վարժարանէն։ Անոնք որ մտից քննութիւն անցընել եւ վարժարան մտնել կը փափաքին, պէտք է վարժարան ներկայանան մինչեւ սեպտ. 1։ Կիսաթոշակ պիտի ընդունուին ամէնէն գոհացուցիչ պատասխան տուող երկու հոգի։ Այս տարի սահմանափակ պիտի ըլլայ ընդունելի աշակերտներուն թիւը։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի Դ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1903 — 1904

Վարժարանիս Իդ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի պիտի ունենան օգոստոս 28ին եւ 29ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին սեպտեմբեր 1ին, երկուշաբթի օր։

Վարժարանս երկու տեսակ պայման ունի թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտաց ընդունելութեան համար։ — Պէտք է վճարել

Ա. Մի անուագ մուտք	3	օսմ. լիրա	
Տարեթոշակ	20	»	»
Երգեհոնի տուրք	1	»	»

Ամէն ծախքերը վարժարանիս վրայ

Եւ կամ Բ. Անանց մուտքի,	12	օսմ.	լիրա
տարեթոշակ եւ	1	լիրա	արձակուրդի տուրք,

պայմանաւ սակայն որ աշակերտաց ծնողք հոգան իրենց պաւակաց զգեստի, կօշիկի, կարկտանքի, դասագրոց եւ գրասրցական այլ պիտոյից, մահճակալի եւ անկողնոյ, ինչպէս նաեւ դեղօրէից ծախքը, իսկ վարժարանս տայ սնունդ, ուսում եւ հոգալ լուացքի, բժիշկի եւ բաղնիքի ծախքերը։

Ցերեկեայ թոշակաւորները պարտին վճարել 6 օսմ. լիրա։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·42 ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարգի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ նկամուս, եւայլն։

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Ցեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաբէթ խանի դէմը, Վօյվոտա խան, Ղալաթիա, կ. Պոլիս։

579

ՍԻՐՈ ՏԸ ՌԷՖՈՐ ԻՕՏԷ
ՆԱԻԻՄԸ ՍԻՆ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրոս Անթիքօքսալիթիքի և Մօտիս ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մորմի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաև վիրի գնտիկները հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

Լ'ԻՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԻՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար բնկ.
76 միլիոն ֆրանք

Գլխաւոր գործակատարութիւն Բարիզ, Բլլիթիէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվոտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բէյօղլի Լիոնէ։

ԶՂԱՑԻՆ ԷՔ
ԿԱՐԱՑԷՔ, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՐ

Ամէնէն շնչին պատճառով չատ անդամ Ղղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ դառնուի ինքզինք դարմանել թալու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յաճախանայ և մինչև իսկ ապագայ դաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ Ղղային հիւանդութեանէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սակայն հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած տեսնելու թիւնը չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ղղային հիւանդութեանց ամէն տեսակներն ալ չուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորապէս գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն ալխարհակոչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և Ղղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ եկեղ ժամանակ կրնաց դրծածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսցնելու։ Անքունութիւնը, գլխուցկիութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղդութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, Ղղային հոգը, սրտի բաբախումը, մաքուիքը, սրտաձգումը. մզեռաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարաշարժութիւնն ու Ղղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ըստ բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԴ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ կը ծախուի ամէն մեծ դեղարանները և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ԲՈԼՈՐ ԵՐԵԽՍՏՔ ՍԿԱՍԱՑ ԿԸ ՀԱՆԵՆ

Ընթիկայ որոշեալ ժամանակի մը մէջ տեղի կունենայ, սակայն անոնցմէ շատերը՝ սաստիկ ցաւոք և անհանգստութեամբ կը հանեն։ Ուստի պէտք է տրուիլ մանուկներուն,

Շիշերու վրայ ասօր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

SCOTT'S EMULSION

որմնոր ակայ հանած առնենին՝ բոլոր ցաւերէ և տկլամներէ զանոնք կը փրկէ։

ԸՍԿՕԹԻ ԲԵՂԵՐՈՒԹԻՒՆ,

տղայական վիշտերու համար՝ շատ կարեւոր տղայական դեղ մըն է. անոնց կատարեալ առողջութիւն կուտայ և զանոնք նոյն վիճակի մէջ կը պահէ։ Թող Ձեր զաւակները առողջ և զօրաւոր մեծնան շնորհիւ

ԸՍԿՕԹԻ ԲԵՂԵՐՈՒԹԻՒՆ։

Թոյլ տեղերծները ի տեղաշարուները և ծերեն։

24

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՓՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՑՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՆԻ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 ֆր. Տարեկան ճիւղ 15,264,915 ֆր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՖԷՐԷՏԻ ՀԻՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօրլու խան, 52—56,

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՅԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Դուռանները մէջ լուրջ և գործունեայ դործակալներ կը ընդունուին։

ԶԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փոփաքիր ուստեղ նեղուելու խնդիրներ ամիկական ազդեցութեամբ, թողէք ծառօի նման դրուեցուցիչ ջուրերն ու գեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալխարհակոչակ մաքրողականն, որ բնական ազդիւրներէն թանգագոյնն դրուքամբ դատուած յատակ ջուր մըն է և ասա դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԲՐԱԳՐԱՆ ուրիշ ռեռոդական ջուրերու նման ոչ խիթ է ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւել անոթի։ ջուրի գնաւոր էջ ՎԻԼԼԱԲՐԱԳՐԱՆ՝ սաստ գայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Գնդութիւն, գլխուցաւ և սոսմանքի խանգարում ունեցողներ մանաւանդ նպատակաւոր կեանքի գարոն անձինք. եթէ ամէն առաւ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲՐԱԳՐԱՆ խմեն. կ'գտնեն գնդութիւնէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղագործատուներու մէջ։ 501

Արտասահմանէ ՋԱՐԵՀ ԵՍԻՄՈՒՖԵԱՆ.

ՖԻՐԷՆԶԷ ՏԷ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ
Սոր ամիսը երկու անգամ ելանելիք
Լիվերբուլի եւ Սուրեյից միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Լիէրնիա	18900	Սիլվանիա	5592
Սաքսոնիա	18900	Փանիոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրոլա	3229
Լամբանիա	12950	Ֆալիա	2948
Նուբիանիա	8845	Թիրոնա	2936
Ումբրիա	8128	Միրոնա	2935
Էթիուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէրրա	218
Ուրանիա	7269	Սէրգասիա	18 1

ՀՍԻԼ ԵՒ ՍՈՒԷՐ
Joly et Soeyer
Մէջանոթիկի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա Գալատա սանդիքի փողոց։ 25

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի, Սորսոլի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգանաւ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ռամսէյ	3000	Թիսա	2500
Անպիա	3000	Նէմանիա	2400
Թէյսը	3000	Օսարիա	2250
Քանորուս	3000	Էլբա	2250
Ֆարոս	3000	Մենինքս	2000
Օսմանիի	3000	Կոսորնի	1500
Տարիսիոն	2500	Գիլէտ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՈՒԻԹՈՒՆ և ԸՆԿ.
Ռիվիէլ խան
ՀԷՆՐԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
124 31, Հիլ Ստրիթ Լիվերբուլ

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱԼՍԻԻՆԵՐԸ
Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն աղուն և ամենալաւ խրատնելին է։
Վաճառատեղին դեղարան Լակրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեղերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արժէքներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սատոյցէ խորտակուելէ ետքմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Ներքին ապահովագրութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրին ու տոկոս	54,000,000 »

Այն տեսակ տեղեկութիւնը համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վօյվոտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Իսկի Կէօմրկ Կ'խան, Բարափին փրայ։
Տէրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 524

Գիտի պահէք ձեր գոյնին դեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բնափափուկ

La VELOUTINE

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՅԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻ
Ընդմէջ Հալիֆ և Գալաց եւ Օսնայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմա	1497	Գոգա	1011	Մալմ	724	Բոգարիս	186
Ալէքթ	3607	Գոնկս	2906	Գրօանս	1695	Մարէկս	2273	Մարքս	1113
Անտէլս	1541	Գորսս	895	Միրս	775	Մարգէլս	3709	Ֆրէս	1735
Արիոսգս	2371	Տիսս	4311	Հիսալիս	1531	Միքսաս	3557	Միլվս	1193
Գասանս	1822	Ֆօրինս	937	Հինաս	3720	Մրիս	1057	Բէրգս	1200
Գորտինս	1264	Ֆուրս	2383	Հորտիս	3600	Մօսդէպէլս	1735	Բասսս	1328
Գրավս	1076	Տրաքս	1713	Հումպէր	595	Մարբիլս	2419	Թ. Ուիլսոն	1546
Գրանս	841	Տինամս	504	Խակս	2354	Ներս	1083	Թորս	3827
Գրֆֆալս	4431	Եպրս	2464	Խոսնս	5540	Օհիս	4100	Օլէտս	1470
Դէլրս	1671	Նիսորտս	1520	Ձիլնս	1080	Օնէարիս	4036	Թորրիս	487
Գայիրս	1637	Երազս	1841	Գիլս	1053	Օրլանս	1535	Ուրգնս	2429
Դամէս	1244	Ֆիսս	954	Գոլգինս	2307	Բալէրմս	1637	Վաւրս	1914
Դազս	1094	Ֆիլանտ	1928	Գոլֆս	1790	Բօլս	510	Վոլս	1239
Զիրակս	2729	Գլամինս	849	Լէս	1053	Բրազիլ	2929	Վոլթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանսիսս	4582	Լէրանս	2272	Բինսլաս	1668	Եեսս	1650
Գլս	2697	Եալիէս	3060	Լիվօրնս	1643	Բոլս	1618	Ջէրս	1200
Գոլորատս	4235	Նիգրաս	1243	Լորէնցս	3191	Բոսէս	1789		

Մորոէս շոգենաւը, նաւապետ Պոքսոլ, ընդհանուր վճարքով Հալէն հաս կը սպասուի ամսոյս 14ին,

Ալէքիս շոգենաւը, նաւապետ Գէնկամ, ընդհանուր վճարքով Հալէն պիտի ելնի ամսոյս 12ին ուղղակի Գալաց գալու համար։

Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԱԼՏ ԵՒՐԻՕՅՍ
Գ. 33—34 Քիւլիք Մէյնի Խան։ Գալաթիա 277

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Ցուլիս
Գշ. 29/11 Մէվլաստարոլ ժամը 10ին միջօրէէ առաջ։
Ֆարտանէլ, Այնորոզ, Մեղանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապելուս-Շամ, Գէրուզ, Եաֆա, Բուլ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 31/13 Օտեսայէ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 2/15 Մէթիլլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, Յաֆա, 10ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 3/16 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրուս, Տիրապոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Փոթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Գուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅՕՍԱՅԻ
Ն. ԲԱԳԷՅ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԿԱՍԱՑԻՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՐՔԵՐ
Օգոստ. 17ին Սիրիասի, Ուլ Ծովէն։
Լիեմ, Անդէրսէն հս հասաւ։
ՄԵԿՆՈՒՄԸՆԵՐ
Օգոստ. 18ին Սիրիասի, Ուլ Մարսիլիա։
Ամսոյս 24ին Սիրիասի հասաւ։
Ամսոյս 25ին Սիրիասի հասաւ։
75 Ֆրանք Ֆրանսերէն Լեռնոյ սիրիասի Գալաթիոյ Գալաթիոյ Գալաթիոյ։
Գալաթիոյ։ 518 Ֆ. ԴԷՊՈՒԼ

ՖԼԻՏ. ԼԻՎԷԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող օգանաւ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Նորմանտան	10500	Լիմրիքին	3500
Էտսորիան	10500	Արրմ.ին	3000
Լանքասթրիան	9000	Արմենիան	3500
Ֆլորանտինա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Անդինիան	2500
Բորնիան	8000	Անտարկտիան	2500
Սասոնիան	8000	Ազգաշիրն	2500
Հիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալերնիան	3700	Մանսա	900
Վանսոնիան	3700	Օրոնդա	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսաբոն	80
Սասպիան	3500		

Ապրանքի ուղարկի կը խնդրուի ինքն ապրանքն ալ ալ ուղարկելու կամ Գալաթիայ մաքսատունը կանելու համար։ Ինչպէս ապրանքը ջրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Առաջ տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՅՎԱՐ ԼԱՅՍՈՆԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրա
300 Ճաքատան կէս տեղ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (118)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆ ԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ս.

—Ոչմարիտ զոլե՞ն են ատոնք։ Կ'ենթադրէք որ տեղ մը արդելափակ ըրած ըլլա՞ն զայն... իրենց ալքին տակ ունենալու համար։

—Թերեւս։ Եթէ կենդանի մնացած է, պիտի գտնեմ անոր հետքը։ Հիմա կը հասկնաք թէ ինչո՞ւ համար ճանչնալ կ'ուզեմ օրիորդ Տորժէրը։

—Կը խոստովանիմ որ չատ լաւ չըմբռնեցի ձեր ըսածը, պատասխանեց Մաքսիմ երկչոտութեամբ։

—Ձեզ ըմբռներ թէ երդուած ըլլամ խզել ամուսնութիւն մը՝ որ օրիորդ Ալիսի կեանքը դժբախտութեան պիտի մատնէ, որովհետեւ ուշ կամ կանուխ, Պ. ոը Բարնոէլի անմեղութիւնը երեւան պիտի ելլէ... կը յուսամ թէ ինծի պիտի աջակցիք՝ ապացուցանելու համար այդ անմեղութիւնը։

—Ա՛ւ։ Կ'ուզէք որ ձեզի աջակցիմ՝ այդ անկարելի ձեռնարկին մէջ, ես որ ջերմապէս համոզուած եմ թէ յանցաւոր է Պ. ոը Բարնոէլ։

—Վստահ եմ որ պիտի փոխէք ձեր համոզումը, պատասխանեց կոմսուհին, առանց յուզուելու Մաքսիմի բողոքախառն խօսքերէն։

—Ես ալ սրտանց պիտի փափաքէի՛ որ հաստատուէր անոր անմեղութիւնը, որովհետեւ անձնական թշնամութեան զգացում չեմ տածեր Պ. ոը Բարնոէլի նկատմամբ։ Սակայն կը խոստովանիմ որ չեմ փափաքիր խզուած տեսնել օրիորդ Ալիսի ամուսնութիւնը։ Ձեմ կրնար մոռնալ թէ այն անձը՝ որուն հետ պիտի ամուսնանայ մօրեղբօրս աղջիկը, իմ լաւագոյն բարեկամս է։

—Դիտեմ։ Դուք ինծի ըսիք. բայց չէ՞ք կարծեր որ լաւագոյն կերպով ապացուցած պիտի ըլլաք ձեր բարեկամութիւնը, եթէ երբեք ինծի աջակցիք ու արդիւնք այդ ամուսնութիւնը, որ յանանձնական վիշտեր պիտի պատճառէ ձեր բարեկամին։ Անոր կացութիւնը ահռելի չպիտի՞ ըլլար, եթէ երբեք ամուսնութիւնն յետոյ երեւան դար եւ կատարեալ արդարանար Պ. ոը Բարնոէլ՝ որ առաջին սիրոյ բուռն թափով սիրած է օրիորդ Տորժէր։ Մի ուրանաք։ Այդ սէրէն հրաժարելու պատճառը սա է որ յանցաւոր կը կարծէ զայն, բայց չէ մոռցած զայն։ Բացակային պատկերը միշտ կը ներկայանայ իր մտքին առջեւ։ Այդ պատկերը վանելու, դէպի անցեալ վերադարձէ մը ինքզինքը զերծ պահելու համարէ որ օրիորդ Տորժէր, խանձած զինքը ամբարեկող սոսկումէն, ամուսնութեան մէջ ապաստան գտնել կ'ուզէ, որովհետեւ կը յուսայ հանգստութիւն, հանդարտութիւն գտնել հոն։ Եթէ չատ ուշ իմանայ թէ խաբուած է, իր ամբողջ կեանքին մէջ պիտի անիծէ այն ամուսնական կապը՝ զոր հիմա կնքելու վրայ է։

Կոմսուհին այնքան եռանդով կը խօսէր, աչքերը այնքան պերճախօսութիւն ունէին որ Մաքսիմ զզաց իր յուզումը։

Ձեր համոզուած, բայց ալլայլած էր, դատաւորի մը պէս՝ որ մեծ յանցաւոր մը պաշտպանող չատ ճարտար փաստաբանի մը ճառը մարկ կ'ընէ։

Մաքսիմ միւնոյն տեղ ցաւ կը զգար որ իր անձը չատ քիչ մտազբաղում կը պատճառէր տիկին Սալթայի։

Մաքսիմ կը խորհէր թէ կոմսուհին չեմ փափաքը զինքը տեսնելու համար՝ Ռոպէր տը Բարնոէլի վրայ խօսելու համար էր։

Ատիկա թէ՛ ցաւ եւ թէ զարմացում կը պատճառէր Մաքսիմի, որովհետեւ չէր կրնար բացատրութիւն մը տալ թէ ինչո՞ւ համար կոմսուհին այնքան ջերմապէս կը պաշտպանէ իր չտեսած մէկ երիտասարդին չատերը։

Կը լսէր թէ քիչ մը առաջ տեղի ունեցած խօսակցութեան մէջ տարթ. Վիլլակոս իրեն ըսած էր թէ կոմսուհին ատենօք ճանչցած էր Ռոպէրի հայրը։ Բայց ատիկա գոհացուցիչ պատճառ մը չէր որ կոմսուհին ամուսնի կերպով պաշտպանէր դողութեամբ ամբաստանուած տղան։

Ցանկարծ գաղափար մը ինկաւ միտքը։ Դողութեան գաղթը կոմսուհիին պատճառը օրիորդն եղած էր զոր միաձայնութեամբ կը դատապարտէին Պ. Տորժէրի ծառաները։

Կարելի չէ՞ր ենթադրել որ արտակարգ ձեւերով այդ տղան խոստովանութիւններ ըրած ըլլար իր պաշտպան կնոջ, եւ թէ այդ խոստովանութիւններէն երեւան կուգար երիտասարդ քարտուղարին անմեղութեան ապացոյցը։

Եթէ ընդունէր այդ ենթադրութիւնը, տիկին Սալթայի ընթացքը չատ բնական էր ինքնին։

Տիկին Սալթա չէր ուզեր բերան տալ օրորդին, բայց գիտէր թէ Պ. տը Բարնոէլ յանցաւոր չէր, ու ատոր համար պարտք կը զգար ազատիլ ըլլալ այն երիտասարդին, զոր դժբախտութեան մէջ նետած էր ճակատագիրը։

Կոմսուհին ինքզինքը պարտաւոր կը զգար դարմանելու այն չարիքը զոր հասուցած էր իր պաշտպանեալը։

Եթէ խնդիրը այդպէս էր, Ռոպէրի դատը արդարացի էր, ու տիկին Սալթա իրաւունք ունէր Ալիսը կասեցնելու ազնուական զարմիկի մը վրայ։ Կոմսուհին իրաւունք ունէր, երբ կ'ըսէր թէ պիտի գար օր մը ուր Ալիս պիտի անիծէր Փիլ Վինեարիի հետ կնքած իր ամուսնական միութիւնը։

Հակառակ իր ալանդակութեանց, Մաքսիմ պարկեշտ մարդ մըն էր, որով իր ամբողջ կեանքին մէջ ցաւ պիտի զգար անիրաւ գործ մը կատարած ըլլալուն համար, մինչ իրմէ կախում ունէր անոր հատուցումը։

Բարեկամութիւնը սոսման մը ունի. իր բարեկամին ծառայելու համար Մաքսիմ չէր կրնար ճշմարտութիւնը չխնտռել։

Ամէն պարագայի մէջ հարկ էր պատասխանել այդ կոմսուհիին, որուն գրաւիչ խօսքերը գրեթէ համազած էին զինքը։

—Կրնա՞մ ձեր վրայ յոյս դնել, հարցուց կոմսուհին, վայրկեան մը խորհելէ յետոյ։

—Կատարելապէս, գոչեց Մաքսիմ, խանդավառութենէ յուզակոսած՝ զոր ուժ չունենցաւ զսպելու։ Ըսէք ինծի թէ ինչ կրնամ ընել, ու ձեր հրամանները պիտի գործադրուին։

—Նախ կը խնդրեմ որ ինծի աջակցիք՝ Պ. տը Բարնոէլը գտնելու համար։

—Իմ ուզածս ալ սա է, բայց չեմ գիտեր թէ ինչպէս կարելի պիտի ըլլայ գտնուել զայն։

—Հիմա պիտի ըսեմ ձեզի։ Քիչ մը առաջ կը խօսէիք այն տղան վրայ՝ զոր ձեր մօրեղբօր քով դրած եմ։

Մաքսիմ մեծ դժուարութիւն քաշեց զսպելու զարմանքի չարժում մը, բայց ինքզինքը բռնեց ու չարտայայտեցաւ ապասեց։

—Փորժէ հաղորդագիտ իմացականութիւն մը ունի. չատ կը սիրէ Պ. տը Բարնոէլը։ Վստահ եմ որ պիտի յաջողէր ներեւան հանել զայն, կամ գէթ ինծի իմացնել թէ ինչ եղած էր այդ տարաբախտ երիտասարդը, եթէ ինքն ալ զոհ չըլլար արկածի մը՝ որուն պատճառը յայտնի չէ դեռ։

—Բժիշկը ինծի ըսաւ թէ չպիտի կրնայ բոլորովին ազատիլ։

—Բժիշկը յոռետես է։ Ընդհակառակը կը սիրեմ յուսալ թէ Փորժէ պիտի ապաքինի ընդհանուր։ Սրդէն իսկ ոտքի ելած է։ Միայն թէ յիշողութիւնը չէ վերադարձած։ Բայց ատիկա ալ պիտի ըլլայ, ու խորհեցայ ձեզի դիմել այդ մասին։

(Շարունակելի)